

2016-01-22

Ert dnr:
S2015/06987/FS

Avdelningen för vård och omsorg
Sektionen för hälso- och sjukvård
Hasse Knutsson

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården (Ds 2015:51)

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) välkomnar förslaget att i lag och förordning reglera avgiftsfrihet för screening med mammografi inom hälso- och sjukvården. Detta förslag är en viktig del i arbetet med att stärka kvinnors hälsa och att nå en mer jämlik vård.

Avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården

I departementspromemorian Avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården (DS 2015:51) föreslås att mammografi regelbundet ska erbjudas avgiftsfritt till kvinnor mellan 40 och 74 år. Detta lagförslag föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Förslaget är aviserat i budgetpropositionen för 2016. För ändamålet föreslås i budgetpropositionen att 100 mkr avsätts 2016. Fr.o.m. 2017 beräknas 207 mkr per år avsättas.

Förbundets ställningstagande

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) välkomnar förslaget att i lag och förordning reglera avgiftsfrihet för screening med mammografi inom hälso- och sjukvården. Detta förslag är en viktig del i arbetet med att stärka kvinnors hälsa och att nå en mer jämlik vård.

Förbundet vill poängtera att det grundläggande målet för svensk hälso- och sjukvård är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Detta innebär att alla oavsett bakgrund och bostadsort ska ha möjlighet att bevara en god hälsa och få en likvärdig vård.

En viktig prognostisk faktor för cancer är i vilket skede en tumör diagnostiseras. Det är allt fler som botas från bröstcancer och det beror bl.a. på att mammografikontrollerna gör att cancer upptäcks tidigare samt att behandlingsmetoderna har förbättrats. En tidig upptäckt av bröstcancer leder till att färre avlider i sjukdomen. Av departementspromemorian framgår att screening med mammografi sänker dödligheten i bröstcancer med 16 – 25 %. Emellertid är överlevnaden i bröstcancer kortare bland

Sveriges Kommuner och Landsting
Post: 118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50
Org nr: 222000-0315, info@skl.se, www.skl.se

kvinnor som lever under sämre socioekonomiska förhållanden jämfört med andra. Bakgrunden till detta är bl.a. livsstil, allmän hälsostatus, utbildningsnivå och ekonomiska orsaker.

SKL vill understryka att det i vetenskapliga studier har visats att det finns flera faktorer som kan påverka deltagandet i screening med mammografi i positiv riktning. En faktor för högre deltagande är låg eller ingen avgift för undersökning.

I enlighet med den kommunala finansieringsprincipen föreslås landstingen i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1) tilldelas medel för att kompensera det intäktsbortfall som reformen medför. Av departementspromemorian framgår att de presenterade kostnadsberäkningarna har utgått från en avgift för mammografi på 200 kr och att kvinnorna kallas vartannat år. Landstingen kommer därför att kompenseras för kostnaderna genom en resursförstärkning på 100 mkr för 2016 och på 207 mkr per år fr.o.m. 2017.

Av den kommande propositionstexten bör det emellertid förtydligas att den föreslagna avgiftsfriheten avser själva avgiften för mammografi och att den inte också avser avgiftsfrihet för eventuella resekostnader inom vårdlandstinget, då resekostnader i detta sammanhang inte är föremål för varken lagreglering eller reglering i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande